

Gediminas Navaitis, Vladas Gaidys

Lietuvos gyventojų požiūris į tos pačios lyties porų šeimines teises

Santrauka. *Diskusijose apie šeimos socialinės institucijos pokyčius reikšminga vieta tenka tos pat lyties porų šeiminių teisių aptarimui. Todėl aktualu žinoti kaip šias teises (tarp kurių svarbiausios: teisė sudaryti juridškai pripažįstamą santuoką ir teisė ugdyti vaikus, įsivaikinti) vertina visuomenė. Siekiant nustatyti Lietuvos gyventojų požiūrį į tos pačios lyties porų šeimines teises atlikta reprezentatyvi, atstovaujanti visai populiacijai, apklausa. Apklausta 1005 vyresnių nei 18 metų žmonių. Apklausos rezultatai rodo, kad dauguma respondentų 866 (86,3%) nepritaria tos pat lyties asmenų santuokai. Daugiau ar mažiau pritariantys tos pat lyties asmenų poros teisei registruoti santuoką buvo 135 (13,4%) respondentų. Dar žymesnis nepritarimas tos pat lyties asmenų poros teisei įsivaikinti. Šiai teisei nepritarė 952 (94,8%), o pritarė – 49 (4,9%) respondentų. Nustatytas teigiamas ryšys tarp palankumo tos pat lyties asmenų poros šeiminiams teisėms ir amžiaus, išsilavinimo bei miestų dydžio (labiau palankus jaunimas, turintys aukštąjį išsilavinimą asmenys, vilniečiai).*

Pagrindiniai žodžiai: *homoseksualizmas, tos pat lyties asmenų poros šeimines teises, reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa.*

Key words: *homosexuality, family rights of the same gender couples, a representative survey.*

Įvadas

Esminė ES (Europos Sąjungos) vertybė yra žmogaus teisių apsauga. EŽTK (Europos žmogaus teisių konvencija) draudžia diskriminaciją dėl lyties, įsitikinimų, pažiūrų. EŽTK nustato ir reikalavimus šeimos teisei. 8-as jos straipsnis skelbia teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, kuri gali būti apribota jei tai „būtina žmonių sveikatai ar moralei“. 12-as straipsnis numato teisę į santuoką, t. y. skelbia, kad „vyras ir moteris, sulaukę santuokinio amžiaus, turi teisę tuoktis ir kurti šeimą pagal naudojimąsi šia teise reguliuojančius valstybės įstatymus.“

(Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija.)

Šiandieną šeimos socialinė institucija daugelyje ES šalių, taip pat ir Lietuvoje, patiria esminius pokyčius. Ne vienoje valstybėje kinta šeimos samprata, šeiminius santykius reguliuojantys teisės aktai, vis labiau tolstama nuo tradicinio požiūrio į šeimą. Suprantama, kad šeimos samprata, ja grindžiama šeimos teisė daro poveikį daugelio žmonių gyvenimui, o todėl sukelia diskusijas. Jos ypač ryškios aptariant tos pat lyties porų šeimines teises. Kita vertus, lengva pastebėti, kad minėtos diskusijos

nepakankamai remiasi moksliskai nustatytais faktais apie seksualumą. Jos ne visada remiasi ir visuomenės nuomonės tyrimais.

Tos pačios lyties porų šeiminių ypatybių tyrimai

Homoseksualumo reiškinys yra tyrinėjamas įvairių mokslo disciplinų, kurios skiriasi savo teorinėmis koncepcijomis ir tyrimų metodologija. Todėl nesunkiai galima rasti darbų homoseksualumą aptariančių iškrypimo, nuodėmės ir pan. sąvokomis ar aiškinančių humanizmo, laisvės ir pan. sąvokomis. Pavyzdžiui F. M. Mondimore rašo, kad „homoseksualizmas, kaip ir kita unikali žmonių patirtis, yra pernelyg sudėtingas reiškinys, kad jį galima būtų paaiškinti kitokiais negu žmogiškumo terminais.“ (Mondimore, p. 171) O todėl jo nuomone „homoseksualumas yra kai kurių žmonių natūrali, nuolatinė, normali seksualumo išraiška“ (ten pat; 264).

Egzistuoja ir kitas – priešingas požiūris, kurio esmė – prilyginti homoseksualumą išgydomam vystymosi sutrikimui. Pavyzdžiui, J. Nicolosi teigia, kad homoseksualūs vyrai pasižymi vyriško lytinės tapatybės sutrikimais ir gali būti nuo šio sutrikimo išgydyti (Nicolosi, 2009).

Pagal požiūrį į homoseksualizmą dažnai išsiskiria ir požiūriai į tos pačios lyties poros santuokos registravimą, poros teisę įsivaikinti ir panašias šeimines teises. Jos gali būti atmestos, prilyginamos iškrypimo įteisinimui, gali būti tapatinamos su prigimtinėmis žmogaus teisėmis arba gali būti laikomos priemone keisti tradicinę šeimos instituciją. Antai V. Lehr teigia, kad tos pačios lyties porų šeiminių teisų įgijimo tikslas yra mesti iššūkį vyraujančiam normalu-

mo suvokimui, o iššūkio siekinys ne nustatyti kitokį standartą, bet dekonstruoti diskursus, kuriančius normalumą (Lehr, 2003) R. Kuhar irgi pažymi platesnį tos pat lyties porų šeiminių teisų kontekstą, rašo, kad homoseksualams bus leista tuoktis tik tuomet, kai šis institutas (santuokos – G. N.) praras savo privilegijuotą padėtį visuomenėje. Toks procesas, R. Kuhar nuomone, matomas paskutiniuosius du dešimtmečius ir homoseksualios santuokos institutas galbūt yra vienas iš prie jo prisidedančių veiksnių (Kuhar 2007).

Teisės į tos pat lyties poros santuoką pripažinimas ar neigimas akivaizdžiai susijęs ir su tokios poros teisės ugdyti vaikus, juos įsivaikinti pripažinimu ar neigimu. Čia irgi galima rasti tyrimų ganėtinai skirtingai apibūdinančių vaikų iš tokių šeimų psichologinį ir socialinį statusą.

M. Anderssen, C. Amlie, E. A. Ytteroy teigia, kad tos pat lyties poros šeimoje augantys vaikai netampa homoseksualiais dažniau, negu vaikai, augantys heteroseksualiose šeimose. (Anderssen, Amlie, Ytteroy, 2002) Panašius duomenis pateikia Ch. J. Patterson, kuri nurodo, kad homoseksualių asmenų lytinė orientacija nepadarė įtakos įvaikintų vaikų lyties tapatumo formavimuisi, nes dauguma vaikų, augusių homoseksualioje šeimoje buvo heteroseksualūs. (Patterson, 2009).

Tačiau negalima paneigti šeimos struktūros poveikio vaiko asmenybei. Todėl pažvelgus į tos pat lyties poros galimybes ugdyti vaikus kitu aspektu stebimos ir kitokios ugdymo tos pat lyties poroje pasekmės. Anot R. M. Berns, paauglys, augęs tos pat lyties asmenų šeimoje, gali neadekvačiai elgtis, o jo elgesį lems poreikis įrodyti, kad jis nėra homoseksualus. J. Pikūnas ir

A. Palujanskienė pažymi, kad vaiko ugdymas tos pat lyties poroje paaštrina tapatumo problemą paaugliams, kurie ne tik ieško savo identiteto, bet ir tapatinasi su savo lyties vaidmeniu. Jų nuomone, vaikai iš tokių šeimų gali patirti vaidmenų sumaištį, kuris lems jų asmenybės raidą (Pikūnas, Palujanskienė 2000). Galima būtų paminėti ir daugiau tyrimų, patvirtinančių, kad darni biologinių tėvų santuokinė šeima yra palankiausia aplinka vaikui.

Apibendrinant pristatytus ir nepaminėtus tyrimus tenka konstatuoti, kad S. Le Vay įžvalga – seksualumo tyrimams kartais pritrūkdavo mokslinio objektyvumo, jais siekta patvirtinti išankstines nuomones – yra pakankamai pagrįsta (Le Vay, 2011). Šioje situacijoje išskirtinę svarbą įgyja visuomenės požiūrio į homoseksualumą, tos pat lyties poros teises tyrimai.

Apžvelgęs juos M. Lipka nurodo, kad ES šalių gyventojai skirtingai vertina tos pat lyties poros teisę į santuoką ir teisę įsivaikinti. Palankiausiai į tos pat lyties poros šeimines teises žvelgiama Skandinavijos šalyse. Antai Nyderlanduose joms pritarė 85% respondentų. Aukštas pritarimo lygis Vokietijoje (74%) ir Belgijoje (71%). Pastebimai menkesnis pritarimas šioms teisėms Lenkijoje (39 proc.) ar Vengrijoje (21%). (Lipka, 2013)

Tyrimo „The PEW Reseach Center“ 2013 m. apklausos „Global Divide on Homosexuality“, kurio metu apklausta 37 653 respondentų 39-iose pasaulio šalyse, duomenys rodo, kad požiūris į homoseksualumą nuo 2007 m. išliko stabilus (išskyrus JAV, Kanadą ir Pietų Korėją). Šios apklausos duomenys taip pat atskleidė, kad asmens amžius turi įtakos homoseksualumo vertinimui. Jaunesnio amžiaus

asmenys jį ir atitinkamai tos pat lyties poros šeimines teises vertina palankiau nei vyresnio amžiaus asmenys. (The Global Divide on Homosexuality. Greater Acceptance in More Secular and Affluent Countries, 2013).

Pateikti faktai skatina formuojant šeimos politika tirti Lietuvos visuomenės požiūrį į homoseksualumą ir homoseksualių asmenų teises.

Lietuvos gyventojų požiūrio į tos pačios lyties porų šeimines teises tyrimas

Organizuojant tyrimą, nustatant jo tikslus reikėjo atsižvelgti į tai, kad Lietuvos įstatymai nenumato kokių nors tos homoseksualių asmenų pilietinių, darbo ar pan. teisių apribojimų. Todėl požiūrio į šias teises tyrimas veikiausiai atskleistų tik respondentų emocines nuostatas. Kita vertus, Lietuvos įstatymai apibrėžia šeimos teisę pakankamai tradiciškai, nenumato šeiminių teisių tos pačios lyties porai. Iš tokių teisių svarbiausios būtų teisė sudaryti juridiskai pripažįstamą santuoką ir teisė ugdyti vaikus, įsivaikinti. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, empirinio tyrimo tikslu ir pasirinktas požiūrio į minėtas teises tyrimas.

Tyrimo tikslas – įvertinti Lietuvos gyventojų požiūrį į tos pačios lyties porų šeimines teises.

Tyrimo objektas – Lietuvos gyventojų nuomonės apie tos pačios lyties porų šeimines teises: teisę sudaryti juridiskai patvirtintą santuoką ir teisę juridiskai patvirtinti įtėvių (globėjų) ir vaikų tarpusavio įsipareigojimus.

Tyrimo metodas – anketinė apklausa respondento namuose.

Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant SPSS 13 programą.

Nagrinėjant tyrimo duomenis naudoti matematinės – statistinės analizės metodai: aprašomoji statistika (procentiniai dažniai) ir analitinė statistika. Siekiant įvertinti skirtumą socialinėse demografinėse grupėse reikšmingumą, buvo panaudotas Chi-kvadrato kriterijus. Buvo taikomas standartinis 95% patikimumo lygmuo ($p < 0.05$).

Tyrimo imtis – parenkant tyrimo imtį buvo siekiama, kad ji būtų reprezentatyvi ir atstovautų visai populiacijai. Imties patikimumą lemia apklausos dalyvių skaičius, o imties reprezentatyvumą – proporcingas atstovavimas visų stebėjimo vienetų, šiuo atveju gyventojų grupių. (Bitinas 2006). Respondentų atrankos metodas – daugiapakopė, tikimybinė atranka. Respondentų atranka parengta taip, kad kiekvienas Lietuvos gyventojas turėtų vienodą tikimybę būti apklaustas.

Iš viso apklausta 1005 vyresnių nei 18 metų žmonių iš 19 miestų ir 31 kaimo. Apklausa vyko Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Druskininkuose, Kretingoje, Kau- no, Alytaus, Šakių, Pakruojo, Utenos, Tauragės, Švenčionių, Raseinių, Kupiškio, Akmenės, Rokiškio, Šilutės, Telšių, Mažeikių, Marijampolės, Trakų ir Ukmergės rajonuose.

Tyrimas atliktas 2014 m. spalio mėn. 14 – 23 dienomis. Apklausa atliko Visuomenės nuomonės tyrimų centro „Vilmorus“ interviuotojai.

Tyrimo etika – tyrimas buvo vykdomas laikantis ESOMAR etikos kodekso (ESOMAR, 2008).

Tyrimo kokybės kontrolė: vidinis tyrimo atlikimo patikrinimas – 100% kontrolė (interviu skaičius, anketos užpildymo pilnumas, apklausos nuoseklumas); išorinis tyrimo atliki-

mo patikrinimas – mažiausiai 10% interviuotojų kontrolė, siekiant išsiaiškinti, ar apklausa buvo vykdoma laikantis metodinių reikalavimų, ar nebuvo pažeistas atrankos principas, ar nebuvo pažeista nurodyta apklausos procedūra; duomenų įvedimo kontrolė – tikrinama mažiausiai 10% įvesto duomenų masyvo.

Svarbiausieji tyrimo rezultatai

Tyrimo duomenys atskleidė gana vieningą Lietuvos gyventojų nuomonę apie tos pat lyties asmenų šeimines teises, svarbiausiomis iš kurių, kaip minėta, šiame tyrime laikyta teisė registruoti santuoka ir įsivaikinti.

Lietuvos gyventojų nuomonės apie tos pat lyties asmenų poros teisę registruoti santuoką. Siekiant išsiaiškinti šią nuomonę respondentams buvo užduotas klausimas: „Ar jūs pritariate, ar nepritariate, kad tos pačios lyties asmenų pora turėtų teisę registruoti santuoką?“

Respondentų gebėjimą suprasti klausimą ir nuomonės apie jį turėjimą netiesiogiai patvirtina itin mažas neatsakiusių į klausimą skaičius (3 respondentai).

Nuomonės apie tos pat lyties asmenų poros teisę registruoti santuoką pateikiamos 1 lentelėje.

Apibendrinat 1 lentelės duomenis galima išskirti dvi, besiskiriančias savo nuomonėmis, respondentų grupes. Pirmąją grupę sudarytų respondentai daugiau ar mažiau nepritariantys tos pat lyties asmenų poros santuokos registracijai. Jai priklausė 866 (86,3%) respondentų. Antroji grupė – daugiau ar mažiau pritariantys tos pat lyties asmenų poros teisei registruoti santuoką. Jai priklausė 135 (13,4%) respondentų.

Lentelė 1. **Nuomonės apie suteikimą tos pačios lyties asmenų porai teisės registruoti santuoką**

	N	%
Pritariu	70	7,0%
Greičiau pritariu	65	6,5%
Greičiau nepritariu	134	13,3%
Nepritariu	732	72,9%
Nežino/ neatsakė	3	0,3%
Iš viso	1004	100,0%

Pirmoji respondentų grupė akivaizdžiai skaitlingesnė nei antroji. Pastaroji aplinkybė neleidžia išskirti demografinių ir socialinių veiksnių visumos, kuri būtų statistiškai patikimai susijusi su vienokia ar kitokia nuomone apie tos pat lyties asmenų teisę registruoti santuoką. Galima pažymėti kai kurias pakankamai aiškias tendencijas.

Tos pačios lyties asmenų teisei registruoti santuoką dažniau pritarė jaunesnio amžiaus respondentai. „Pritariantys“ ar „greičiau pritariantys“ šiai teisei jaunesnių nei 29 m. respondentų tarpe sudarė 32,1%, o tarp 30-39 m. – 19,7%; tarp 40-49 m. 13,8%, 50-59 m. – 7,4%, 60-69 m. – 6,9%, 70 m. ir daugiau – 3,6% ($p < 0,001$)¹. Aptariamai teisei taip pat dažniau pritarė turintys aukštąjį išsilavinimą respondentai (20,9%). Tarp turinčių vidurinį, aukštesnysis ir specialų vidurinį išsilavinimą šios grupės respondentų buvo – 10,9%, be vidurinio – 9,4% ($p < 0,001$).

Palankiau vertino tos pat lyties asmenų teisę registruoti santuoką moksleiviai ir studentai. Šioje respondentų grupėje už tokią teisę pasi-

sakė 36,2% apklaustųjų (lyginant su atsakymų vidurkiu skirtumas reikšmingas $p < 0,001$).

Panašiai susijęs palankesnis aptariamos teisės vertinimas su gyvenama vieta. Tarp pasisakančių už ją buvo 25,1% vilniečių, 16,7% didžiųjų miestų (Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys) gyventojų ir 6,7% kitų miestų gyventojų ($p < 0,001$).

Taigi, palankus požiūris į tos pačios lyties santuokas koreliuoja su amžiumi, išsilavinimu, miesto, kuriame gyveno respondentai, dydžiu.

Lietuvos gyventojų nuomonės apie tos pat lyties asmenų poros teisę įsivaikinti. Antruoju klausimu apibudinančiu pagrindines šeimines teises laikytas klausimas apie tos pačios lyties asmenų teisę bendrai ugdyti vaiką. Žvalgomasis tyrimas parodė, kad abiejų tokios poros partnerių dalyvavimas vaiko ugdymas, tuo atveju, kai poroje yra biologinis vaiko tėvas/motina suvokiamas gana įvairiai. Atsakydami į atviro tipo klausimą, tyrimo dalyviai teigė: „jei vaikas nežinos apie tokius santykius gėjai gali susitikinėti“, „jeigu vaikas tikrai bus apsaugotas – galima“,

Lentelė 2. **Nuomonės suteikimą apie tos pačios lyties asmenų porai teisės įvaikinti**

	N	%
Pritariu	22	2,2%
Greičiau pritariu	27	2,7%
Greičiau nepritariu	95	9,5%
Nepritariu	857	85,4%
Nežino/ neatsakė	3	0,3%
Iš viso	1004	100,0%

¹ Skaičiavimams naudotasi priemone: Preacher, K. J. (2001, April). Calculation for the chi-square test: An interactive calculation tool for shi-square tests of goodness of fit and independence [Computer software]. Prieiga internete: <http://quantpsy.org>.

„ne vaikų reikalas su kuo tėvai mylisi“ ir pan. Todėl masinei apklausai pasirinkta vienareikšmiškai suprantama klausimo formuluotė, teirautasi apie tos pat lyties asmenų poros teisę įvaikinti.

Nuomonės apie tos pat lyties asmenų poros teisę įvaikinti pateikiamos 2 lentelėje.

Pagal lentelėje 2 pateikiamus duomenis respondentus irgi galima skirstyti į dvi grupes. Pirmąją grupę sudarytų respondentai daugiau ar mažiau nepritariančios tos pat lyties asmenų poros teisei įvaikinti. Jai priklausė 952 (94,8%) respondentų. Antroji grupė – daugiau ar mažiau pritariančios tos pat lyties asmenų poros teisei įvaikinti. Jai priklausė 49 (4,9%) respondentų.

Užfiksuotas reikšmingas ryšys tarp pozityvaus požiūrio į įvaikinimą ir amžiaus: 18-29 m. – 14,9% visų pritariančių, 30-39 m. – 6,8%, 40-49 m. – 2,5%, 50-59 m. – 3,5%, 60-69 m. – 1,1%, 70 m. ir vyresni – 1,2%. ($p < 0,001$). Ryšys su išsilavinimu silpnas, nors irgi reikšmingas: pritaria įvaikinimui 8,0% su aukštesniu išsilavinimu, 3,4% su viduriniu/ aukštesniu, 5,1% – be vidurinio ($p < 0,05$).

Taip pat nustatytas ryšys tarp pozityvaus požiūrio į tos pat lyties poros teisės įvaikinti ir respondentų gyvenamos vietos: Vilnius – 9,0% visų pritariančių, kiti didieji miestai – 6,4%, kiti miestai – 3%, kaimas 2,8% ($p < 0,01$).

Diskusija

Tyrimo duomenys liudija daugumos Lietuvos gyventojų neigiamą požiūrį į tos pat lyties asmenų poros šeimines teises. Atsižvelgus į tai, kad homoseksualios lytinės orientacijos asmenų dalis populiacijoje skirtingose kultūrose ir skirtingais laikotarpiais vertinama nuo kelių iki keliolikos procentų, tikėtina prielaida, kad už tos pat lyties asmenų poros šeimines teises Lietuvoje pasisako tik asmenys, kurie pagal A. C. Kinsey, W. B. Pomeroy, C. E. Martin, priklauso kuriai nors iš homoseksualų grupių, t. y. priskirtini prie grynų homoseksualistų, (būdami suaugę turėjo lytinius santykius su savo lyties asmeniu), atliko eksperimentinius lytinius veiksmus su savo lyties asmeniu paauglystėje (pvz., bendra masturbacija), turėjo homoseksualių jausmų, tačiau niekada nesantykiavo su savo lyties atstovu. (Kinsey, Pomeroy, Martin, 1948)

Tokia prielaida pakankamai įtikinama, nes už tos pačios lyties asmenų poros šeimines teises gausiau pasisakė jauni žmonės t. y. asmenys galimai turėję/turintys „eksperimentinių“ lytinių santykių su savo lyties atstovu patirtį. Pastaroji aplinkybė rodo ir tikėtinų kartų konfliktų zonas.

Atliktas tyrimas suteikia naujos informacijos apie Lietuvos visuomenei būdingus požiūrius į tos pat lyties poros šeimines teises, leidžia patikslinti naujus tyrimų klausimus iš kurių bene svarbiausias būtų: „Ar pagrįsta diskusijoje išsakyta prielaida – tos pat lyties asmenų poros šeimines teises dažniausiai palaiko homoseksualūs asmenys.“

LITERATŪRA

Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija // Valstybės žinios. 2000, Nr. 96-3016.

Mondimore F. M., (2000) Homoseksualizmo prigities istorija, Vilnius: Eugrimas.

Nicolosi J., (2009) Shame and Attachment Loss: The Practical Work of Reparative Therapy Downers Grove, IL: InterVarsity Press.

Lehr, V. (2003). Relationship Rights for a Queer Society: Why Gay Activism Needs to Move Away from the Right to Marriage. In Child, Family, State, (eds). S. Macedo, I. M. Young, New York: New York University Press. p. 306–340.

Kuhar R. (2007) Registruota tos pačios lyties asmenų partnerystė ir antrarušiai piliečiai. *Heterenormos hegemonija. Homoseksualių žmonių socialinė atskirtis ir diskriminacijos patirtys*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. p. 188–202.

Anderssen, M., Amlie, C., Ytteroy, E. A., (2002) Outcomes for children with lesbian or gay parents. A review of studies from 1978 to 2000. *Scandinavian Journal of Psychology*, Nr. 43. t. 4, p. 335–351.

Patterson Ch. J., (2001) Families of the Lesbian Baby Boom, *Journal of Gay and Lesbian Psychotherapy*, Nr. 4. t. 3/4. p. 91-107.

Berns R. M., (2009) Vaiko socializacija: šeima,

mokykla, visuomenė, Kaunas: Poligrafija ir informatika.

Pikūnas J., Palujanskienė A. (2000) *Asmenybės vystymasis. Kelias į savęs atradimą*. Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras.

Le Vay S., (2011). *Gay, Straight, and the Reason Why: The Science of Sexual Orientation*. New York: Oxford University Press.

Lipka M. (2013) Eastern and Western Europe divided over gay marriage, homosexuality. [interaktyvus] – (žiūrėta 2014.11.07) <<http://www.pewresearch.org/fact-tank/2013/12/12/eastern-and-western-europe-divided-over-gay-marriage-homosexuality/>>.

The Global Divide on Homosexuality. Greater Acceptance in More Secular and Affluent Countries, 2013 [interaktyvus] – (žiūrėta 2014.10. 27) <<http://www.pewglobal.org/files/2013/06/Pew-Global-Attitudes-Homosexuality-Report-FINAL-JUNE-4-2013.pdf>>

Bitinas B. (2006) Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas. Vilnius: Kronta.

ESOMAR (2008). ICC/ ESOMAR International Code on Market and Social Research.

Kinsey A. C., Pomeroy W. B., Martin C. E. (1948) *Sexual Behavior in the Human Male*. Philadelphia, W. B. Saunders.

ABSTRACT

LITHUANIANS' ATTITUDES TOWARDS FAMILY RIGHTS OF THE SAME GENDER COUPLES

A discussion about family rights of the same sex couples plays an important role in a discourse of the family's institution future. For this reason it is important to know the public opinion (attitudes) towards these rights (right to register a family, right to adopt and educate a child for homosexuals). In October 2014, a representative survey was carried out and 1005 adult respondents were interviewed. According to this survey, majority of the population (86,3%) is against the possibility to register a marriage for homosexuals, and even more (94,8%) is against the possibility to adopt a child. More tolerant towards the rights of homosexuals is the younger generation, people having university education, living in big towns (especially in Vilnius).

Ateities 20, LT-08303 Vilnius
Lietuvos Socialinių tyrimų centras
A. Goštauto g. 11, LT-01108 Vilnius
navaitis@mrni.eu